

Decisio S. Rotæ Romanæ coram R. P.
D. Queipo, in causa Cracouien. iuris le-
gendi. Roma ex typographia R. Ca-
mære Apostol. M. DC. XXIX.

Veneris 30. Martij 1629.

Fuit per Dominos conclusum sententiam Rotalem pro Collegio Societatis
Iesu contra universitatem Cracouien. latam 1627. 7. Julij confirmandam
esse, quia habilitas, et magistrorum approbatio ex Societate Iesu liquet ex pri-
vilegio sanct. memor. Pij V. ut bene dictum fuit in decisionibus in hac cau-
sa factis coram Reverendissimo Domino meo Decano. Et facultas lesen-
di etiam in universitatis concurrentia iure communi in cap. 1. et cap. quanto de ma-
gistris, et in dict. privilegio Pij V. est permisa est, et auctoritas impediendi
expresse interdicta favore publico ecclesie existit. Quia, ut docet glos. in d.
cap. 1. verb. qui sit idoneus, si, qui idoneus est, non est deneganda licentia do-
cendi. Quia per consequens denegaret doctrinam ignorantibus, quam dispensare
alijs tenetur secundum text. in cap. revertimini 65. ibi: et in horreum Dei in-
tulerint cibos, hoc est scripturae sanctae alimenta, in ecclesia populi mini-
straverit 16. q. 1. et traditur in d. cap. 1. in fine ecclesiasticum profectum
nititur impedire: immo etiam, ministris ecclesie alimenta interdicare, cum
doctrina pro cibo sumatur in d. cap. revertimini. Unde habet locum regula
text. in l. necare videtur. 4. ff. de liber. agnoscen. Et quamvis universitatis
profesores idonei sint, expediat tamen, ut collegas habeant, ut tradit Jo-
Andr. in cap. quanto nu. 3. de magistr. ut sit locus disputationi, qua scien-
tia, et doctrina veritas magis elucescit l. ult. §. mixta ibi: ut ^{Henricus} Henricus
Abodestinus, et notando et disputando bene et optima ratione decrevit ff. de
muner. et honor. Et ut sacri canones attestantur, integrum est iudicium, quod
plurimorum sententijs confirmatur cap. prudentiam 21. in princ. de offic.
et potest. iudic. deleg. et per ampliores homines perfectissima veritas
revelatur l. fin. C. de fideicom. cap. extra consuetudinem 64. dist. 1. et
quod a pluribus sapientibus queritur, facilius inveniatur cap. de quibus 20.
dist. 1. Et ad discendum multum valet amor magistri, et acceptus ma-
gister legendi: quia aliquis cum uno proficeret, qui cum altero non profi-
ceret, ut post Hostium tradit Ioanes Andr. in d. cap. quanto in fine de

AVSA

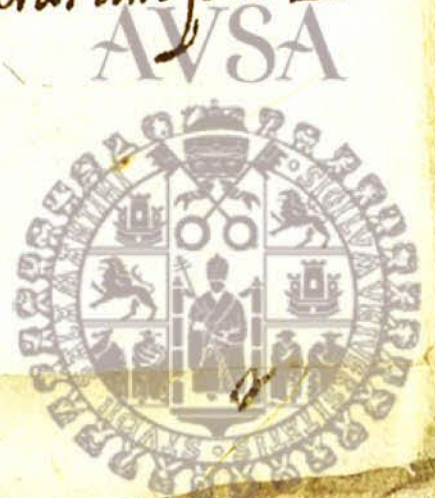
Magistr. sicut etiam in ceterarum commerciorum Republica intercedere plures
esse, per quos expediatur, ut ex Platone refert I. C. Calistratus in l. 2.
ibi: indiget enim civitas pluribus, utique rusticis, et alijs conductoribus
et alijs ministrantibus, invehentibus, et euehentibus singula ff. de numerat.
et generaliter in omni genere negotiationis, artificij, et artis, ne ad alios
quos privatim reducantur, admonet Principes, Gregor. Lopez in l. 2. tit.
7. par. 9. glos. 2. in fine ibi: advertant tamen Principes concedentes ista privilegia,
ne concedant contra publicam utilitatem, ne se ob ditandum unum,
alios destruant, neque bona ingenij et naturae, quae Deus dat hominibus,
Principes prohibeant, iubenda, quod unus solus exerceat talem artem, vel
tale officium; sed praeculis habeant Deum, et publicam utilitatem. Ad
que respexisse videtur decretum concilij Lateranensis relatum in cap. 1. de
Magistr. ibi: neque docere quemquam, qui sit idoneus, petita licentia, inter-
dicat. Et Alexand. 3. in cap. quanto eod. tit. ibi: districte praecipientes, ut
cunque viri idonei, et literati voluerint regere studia literarum sine mole-
stia, et exceptione qualibet scholas regere permittantur. Et nemo est, qui ne-
gat Patres Societatis Iesu idoneos esse magistros, et tales, ut exposulat glo.
in d. cap. quanto verb. idonei, ibi: huiusmodi autem magistri primum mori-
bus, deum facundia excellere debent, l. magistros C. de profess. et medicis
testemque doctrina conversationem bonam habere cap. Valentianus 63. dist.
laque ratione motus Alexand. 4. contra universitatem Parisiensem, quae
Patres ordinis Praedicatorum ab universitate elecerat, et in suo monasterio
scholasticos audire lectiones prohibuerat, rescripsit ad eorum restitutionem sub
excommunicationis poena factum Universitatis in contumeliam creatoris, et
animarum iacturam, et publicam utilitati contrarium asserens, et affirmans, ut re-
fert doctissimus, et R. P. F. Lucas Vvadinovus tom. 2. annal. minor. pag. 129.
et sequentibus.

Et cum consuetudo his contraria versetur contra utilitatem ecclesiae, valere
non debet ex text. in cap. 1. de consuetud. vbi gloss. et Abb. Nec potest iuramento con-
firmari cap. 1. de his, quae fiunt a maioribus par. cap. Nam consuetudo sacris canonibus
inimica dicitur potius corruptela cap. cum venerabilis 7. de consuetud. Nec valet
consuetudo veritati, et statutis canonicis contraria cap. cum causa de sent. et re-
iudic. cap. de iudic. Vbi in praescriptione immemorabili bona fides etiam
desideratur, ut Dominus meus Decanus recte notavit in suis decisionibus, et pro-
bat textus sic communiter ab omnibus receptus in cap. fin. de praescrip. glo.
verb. nisi in cap. 1. eod. tit. lib. 6. vbi Ioan. Andr. et ceteri DD. et cum plu-
ribus relatis Couar. in reg. possessor 2. par. 9. num. 4. Molin. de primogen.
lib. 2.

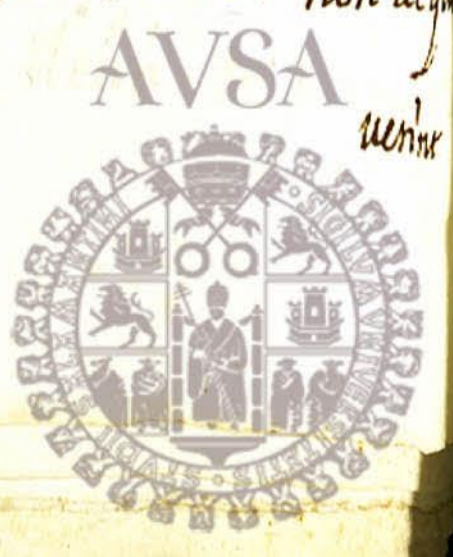

lib. 2. cap. 6. nu. 67. Azcu. in lib. 1. ex nu. 26. tit. 19. lib. 4. recopil. Trajan. diſcep. forens. cap. 52. ex nu. 28. v. cap. 78. nu. 74. Nec plus auctorita- tis potest conſuetudo habere, quam lex l. de quibus ff. de legib. l. 2. ibi: non ut que adeo ſui valitura momento, ut aut rationem vincat, aut legem (qua ſit long. conſue. Lex autem debet eſſe iuſta cap. erit autem lex 4. diſtin. v. ideo conſuetudo, que non eſt rationabilis, ex tranſcurſu temporis non firma- tur, immo potius damnatur: cum tanto ſint graviora peccata, quanto diutius in- falicem animam detinent alioſtatam, ut traditur in cap. ult. de conſuetud. ubi glo. verb. rationabilis appellat conſuetudinem rationabilem, quam iura non improbant per text. in cap. cum eccleſia Sutrina de cauſ. poſſes. v. prop. cap. abbate de verb. ſignif. cap. cum dilectus eod. tit. de conſuet. Irra- tionabilem vero, que improbat a iure, v. generaliter per quam aliquid fit contra neruum eccleſiaſtica diſcipline, ſive libertatem, quem ibi ſequuntur Abb. v. ceteri DD.

Præcipue, quod non verſatur in terminis conſuetudis, ſed in præ- criptione duntaxat, inter quas hæc verſatur differentia, quod conſuetudo nec procedit, nec nocet alicui in particulari, ſed ius in communi quo ad omnes conſtituit, v. acquirit omnibus eius regionis, aut populi civibus, neque certus eſt aliquis, qui præſcribat, neque contra quem præſcribatur. Præſcriptio vero ei utilitatem, v. ius privatum acquirit, qui præſcribit, v. contra quemdam privatum inſtituitur, v. dirigitur, v. eius privatum incommodum, ut tradunt Abbas in cap. ult. n. 20. de conſue. Couar. in regul. poſſessor 2. p. §. 3. n. 2. v. lib. 1. varia. cap. 17. n. 8. vers. decimo, v. late Matienzo in l. 1. tit. 7. lib. 5. recop. glo. 6. Molin. lib. 2. de primog. cap. 6. ex nu. 9. Ioan. Iar. de expen. cap. 9. n. 47. Gutier. canon. queſt. lib. 2. q. 21. n. 68. v. 69. Trajan. diſcep. for. cap. 561. ex nu. 24. v. sine poſſeſſione præſcriptio non procedit l. sine poſſe- ſſione 25. ff. de uſucapion. Neque ultra præſcriptio extenditur, quam poſſe- ſſio: cum certiffima ſit in iure regula, que docet, tantum præſcriptum, quantum poſſeſſum l. 1. §. Iulianus erit ibi: quoadusque ingreſſus eſt, eo usque ei inter- dictum competere ff. de itinere, actuque priva. ubi Bart. in §. ſiquis hoc interdito, admonet doctrinam illam, ſemper eſſe notandam cap. auditis cap. cum olim, ubi notat Abbas de præſcrip. cap. quo ad translationem de offic. de- lega. v. optime docet Iar. in l. 3. §. 1. ex nu. 35. ff. de acquir. poſſes., v. quam- vis acquirens poſſeſſionem ex voluntate Domini per apprehenſionem partis acquirat poſſeſſionem totius l. 3. §. v. adipiſimus ff. de acquir. poſſes. acqui- rens tamen poſſeſſionem contra voluntatem Domini per apprehenſionem partis, ſolum poſſeſſionem illius duntaxat acquirit, non vero cæterarum par-

tuum l. quod mes 18. §. ult. ibi. si cum magna vi ingressus est exercitatus eam
tantum modo partem, quam intraverit, obtinet, ff. de acquir. possess. cap. cum intra
de decim. et ibi Abbas in 2. et 3. notabil. ut in iurisdictione ex voluntate domini ac
quisita per unum iurisdictionis actum, eius voluntate factum acquiri possessionem
totius, sed contra voluntatem domini solum acquiri speciem iurisdictionis, cir
ca quam actus versantur, docet Bart. in d. l. §. si quis hoc interdicto, et post
Alexan. et alios sequitur Iaso. ubi supra inferens n. 38. quod prescriptio iurisdictione
contra voluntatem domini non intelligitur prescripta potestas con
cedi secundum text. notabilem in cap. cum contingat. de for. competen. ubi
notarunt Abbas et Card. quamvis alias iurisdictionis sine aliqua coactione sit
inutilis l. ult. ibi: quia iurisdictionis sine modica coactione nulla est ff. de offic.
eius, cui manda. est iuris. cap. pastoralis ibi: eo quod iurisdictionis illa nullius
videtur esse momenti, si coactionem, aliquam non haberet de offic. delega. Nam
prescriptiones restringuntur ad actus per quos exercentur, et proprios facti
terminos non excedunt secundum Bald. in l. fin. nu. 8. vers. unum aliud
comm. utriusque iudicij, Iaso. ubi sup. nu. 37. per text. in d. l. §. Iulianus
aut ff. de iur. act. que prius. Et in rebus, et iuribus distinctis, et separatis, quan
vis existant sub aliquo iure universalis, veluti hereditate, et apprehensio
ne unius ceterarum nullis modo possessio acquiritur, ut post glos. verb. quod
autem in fin. in l. 3. §. 1. ff. de acquir. possess. docent Bart. ibi, nu. 4. Iaso.
n. 30. per illum textum l. 1. §. veteres l. pradia ff. de acquir. possess. Ege
neraliter omnis prescriptio, et consuetudo contra ius commune non extendit
tur extra rem, aut personam, qua versata fuit, quia ius commune per ex
tensionem prescriptionis, aut consuetudinis non corrigitur, ut late tradit
post Innocen. Bar. et alios Ias. in l. de quibus ex n. 14. ff. de legib.
Abolin. lib. 2. de primog. cap. 6. n. 21. Iurien. pract. lib. 3. cap. 77. et con. l.
n. 36. Baldes in additionib. ad Suarez in primum legum fori n. 20. Equi
prescriptio in servitutibus, et iuribus negativis non incipit, nisi a tempore pro
hibitionis, dum quis conatur aliquid facere, et alius vetuit, et prohibitus desistit,
et acquiescit secundum glos. celebrem in l. qui luminibus ff. de servitu. vrb.
pradior. l. sequitur §. si viam ff. de vocation. docent Suarez ad l. 16. m.
3. Covarr. lib. 1. var. cap. 9. n. 2. et in regul. possessor 2. p. §. 4. n. 6. Du
tierre. Practiar. lib. 4. quest. 34. Zevall. quad. 3. nu. 2. Ioan. Tard.
nobilis. glos. 35. n. 64. Tonz. super reg. §. glos. §. 6. et n. 37. Pravian.
disceptat. foren. cap. 89. n. 13. Rosta. decis. 536. et decis. 369. par. 2. ream.
Consequens est contra Patres Societatis Iesu universitatem Cracoviensem nullam
habere prescriptionem, neque immemorabilem, neque ordinariam, nec interdicti
possessorio retinenda ut posse, cum predicti Patres eius prohibitioni non acquies

42 749

uerint, et sine possessione interdicitur ut possidetis non decernatur l. 1. cum
suis §. ff. uti possidetis glos. et Bart. ibi, et in l. naturaliter §. nihil
commune n. 21. et 26. et Berengarius ibi praefat. 4. n. 8. ff. antiq. possess.
Anton. Gomez in l. 45. Jaur. n. 170. Menoch. de retinend. rem. 3. quest.
73. n. 588. Nec remedio manutentionis propter iuris communis resisten-
tiam secundum tex. in cap. sunt persona §. penult. et fin. de priuil. in 6.
cap. 1. de praescrip. eod. lib. praecipue cum apud vniuersitatem titulus non
adsit, et ius commune publica utilitati patrocinetur, ut optime considerat Co-
uar. per tex. in d. §. penult. et fin. practiar. cap. 17. n. 6. vers. quarto Me-
noch. de retinen. rem. ult. n. 24.

Et cum privilegium sanctae memoriae Pij V. fuerit absque limitatione
concessum, non est dubium etiam futura collegia Societatis Iesu comprehendere
secundum text. in l. si seruitus 23. ff. de seruit. urban. praedior. cuius haec
sunt verba: si seruitus imposita fuerit, lumina, quae nunc sunt, ut ita sint:
de futuris luminibus nihil caneri videtur, quod si ita cautum sit, ne lumi-
nibus officiat, ambigua est scriptura, utrum ne his luminibus officiat, quae
nunc sunt, an etiam his, quae postea quoque fuerint, et humanius est verbo
generali, omne lumen significari, siue quod in praesenti, siue quod post tempus
conventionis contigerit. Nam futuris aedificijs, quae nondum sunt, seruitute
acquiri, et imponi posse docet idem text. in §. ult. ibi futuro quoque aedi-
ficio, quod nondum est, vel imponi, vel acquiri seruitus potest, l. fin. §. si
seruitus vindicetur l. Labeo 10. ff. de seruit. rust. praedior. l. existimo 98.
ff. de verb. obliga. cap. ex parte 27. de decim. ubi glos. notat privilegium tra-
hi ad res futuras, et late prosequitur Gonz. sup. regul. 6. glos. 9. n. 9. §. 5.
ex n. 44.

Neque obstat renunciatio, quae allegatur facta per Patres Societa-
tis Iesu, Nam cum dispositio text. in cap. 1. et cap. quanto de magist. pu-
blicam utilitatem principaliter respiciat, et privilegium Pij V. in fauorem so-
cietatis Iesu fuerit principaliter concessum, non poterunt Patres ei renun-
ciare ex reg. lex. in cap. si diligenti de foro competent. l. ius publicum ff. de
part. l. inter debitorem ff. de arbit. l. neque pignus §. priuatorum ff. de
reg. iur. ut notabiliter tradit glos. in d. cap. si diligenti verb. pacto pri-
uator. Barbosa in l. alia §. eleganter ex n. 21. ff. solut. matrim. et fuit
resolutum coram bon. mem. Buratto in Cesaneten. indultorum 4. Decem-
bris 1624.

Et ita conclusum fuit, utraque parte informante

AVSA

qua est stances pagus ad magistratum vna notum §.

[Faint, mirrored handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

